

MEDLEMSUNDERSÖKNING

35-timmarsveckan

Hur skulle lagstadgad arbetstidsförkortning påverka Teknikföretagens medlemmar?

Så påverkar arbets- tidsförkortning Teknikföretagens medlemmar

Debatten om arbetstidsförkortning med bibehållen lön blev under sommaren 2024 högaktuell när flera fackförbund och politiska partier lyfte frågan på den politiska dagordningen. För att bättre förstå hur lagstadgad arbetstid om 35 timmar i veckan med bibehållen lön skulle påverka Teknikföretagens medlemmar genomfördes en medlemsundersökning under hösten 2024.

Teknikföretagens medlemmar bedömer att arbetstidsförkortning med bibehållen lön skulle ha en negativ effekt på deras verksamheter. De allra flesta förväntar sig att denna potentiella förändring skulle ge negativa konsekvenser inom flera områden, såsom produktion, kostnader, produktivitet och internationell konkurrenskraft.

Om arbetstidsförkortning med bibehållen lön skulle bli verklighet så rubbas förutsättningarna för en majoritet av de tillfrågade företagen. Många företag anger att de skulle behöva anställa fler för att kompensera för den förlorade arbetstiden, vilket skulle öka kostnaderna, samtidigt vet vi att många företag redan idag har väldigt svårt att hitta rätt kompetens. Lika många förväntar sig att de kommer behöva ställa om verksamheten, vilket också förknippas med kostnader. Ett av fyra företag uttrycker att de skulle behöva dra ned på verksamheten och fler än tre av tio säger att de kommer att flytta hela eller delar av verksamheten utomlands.

Sammanfattningsvis tyder resultaten på stor oro över de ekonomiska och operativa konsekvenserna av en lagstadgad arbetstidsförkortning. Företagen ser stora utmaningar både nationellt och internationellt, där ökade kostnader, minskad produktion och försämrad konkurrenskraft är några av de främsta problemen. Även om vissa företag inte förväntar sig att områden som schemaläggning och personalstyrka skulle förändras nämnvärt, är den generella bedömningen och inställningen genomgående negativ och illavarslande.

För Teknikföretagen är frågan enkel. Frågor om arbetstid måste hanteras via parterna i förhandlingar på förbunds nivå, inte via politiken. De flesta av Teknikföretagens medlemmar verkar på en global och hårt konkurrensutsatt marknad. För många skulle lagstadgad arbetstidsförkortning med bibehållen lön bli "spiken i kistan".

Om undersökningen

- 497 svar.
- Svar från samtliga regioner förutom Gotland.
- De svarande företagen har tillsammans 83 000 medarbetare i Sverige.
- Medianantalet anställda är 38.
- Företagen omsätter tillsammans 244 miljarder kr.
- Medianomsättningen är 80 miljoner kr.

DEN ÖVERGRIPANDE FRÅGAN:

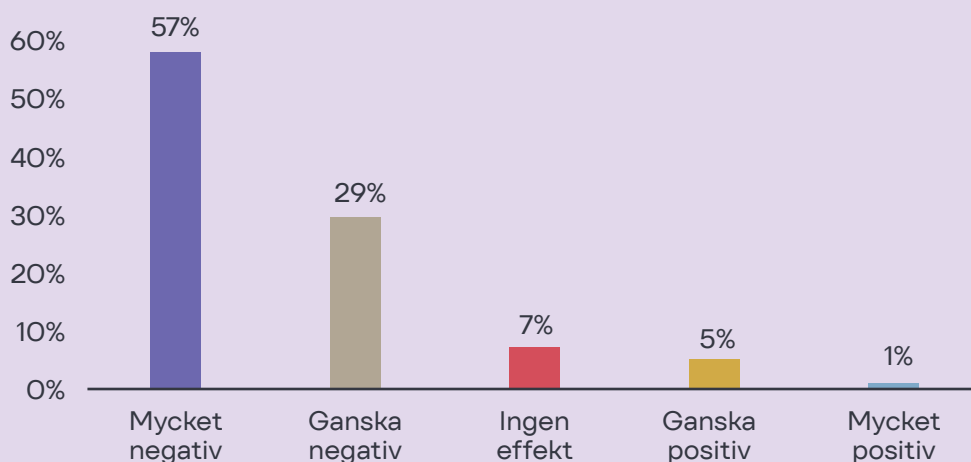
Om arbetstidsförkortning (35 timmar per vecka) skulle lagstadgas, hur bedömer du att det skulle påverka din verksamhet?

Givet bibehållen lön för den anställde och att existerande avtalade villkor för arbetstidsförkortning tas bort.

Arbetstidsförkortning förväntas ha en klart negativ inverkan på de flesta företags produktion.

Effekt på företagets produktion

86 % av respondenterna bedömer att produktionen skulle påverkas negativt. Endast 6 % förutser en positiv påverkan.

Produktion är ett av de områdena där högst andel företag förväntar sig stora negativa konsekvenser, vilket tyder på att produktionen är särskilt känslig för arbetstidsförkortning. Det primära problemet beskrivs som att den totala produktionstiden skulle minska, vilket antingen skulle kräva att fler personer anställs eller att företagen använder mer kostsam övertid och nattarbete för att kompensera. Vissa nämner att det redan idag är mycket svårt att hitta medarbetare med rätt kompetenser, varför det inte går att kompensera för produktionsbortfall med nya medarbetare. Företagen nämner att automatiseringslösningar skulle kunna hjälpa till att kompensera för bortfallet, men att det kräver stora investeringar som inte alla företag kan eller vill göra. Endast sju procent av företagen anger att arbetstidsförkortning inte skulle ha någon effekt på produktionen, vilket är lågt jämfört med andra undersökta effekter av arbetstidsförkortning. Detta indikerar att just produktionen är särskilt känslig för arbetskraftens tillgänglighet.

DELFRÅGAN:

Om arbetstidsförkortning (35 timmar per vecka) skulle lagstadgas, hur bedömer du att det skulle påverka din verksamhet?

Effekt på företagets produktion.

"Vi har svårt att hitta folk till våra skift redan i dag. Detta är förödande om det går igenom."

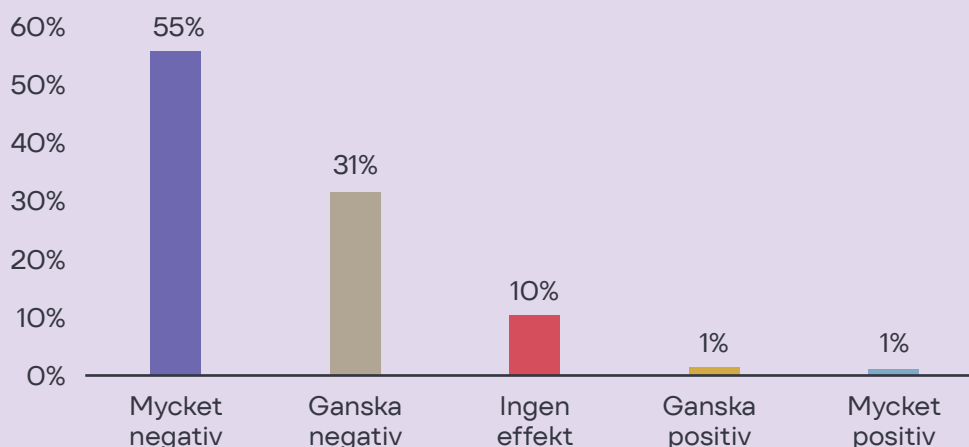
"Det kommer bli mindre produktivitet och konkurrenskraften eroderas. Förlorade affärer blir oundvikligt."

"Tiden 'som förviner' skulle behöva ersättas med mer personal, dvs högre lönekostnader för samma produktion. För vi är bunda av avtal att leverera en viss volym."

"Vår verksamhet i Sverige är inte konkurrenskraftig som den är. Förkortad arbetstid kommer att påskynda vår automationsgrad, samt att mer produktion kommer att flyttas till vår produktionsanläggning i Polen."

Kostnaderna förväntas öka och leda till långsiktiga ekonomiska utmaningar för företagen.

Effekt på företagets kostnader

86 % förväntar sig att kostnaderna skulle påverkas negativt, och endast 2 % anser att kostnaderna skulle påverkas positivt.

Företagets kostnader är även det ett område där företagen förväntar sig kraftiga negativa effekter av en eventuell arbetstidsförkortning. Det är tydligt att kostnader är ett känsligt område, likt produktion, med en övervägande majoritet av företagen som förutspår negativa effekter. Kostnader kan väntas öka på grund av flera anledningar, bland annat genom behov av fler anställningar, vilket insinueras i flera andra områden som exempelvis schemaläggning och personalstyrka.

Ett av tio företag anser att arbetstidsförkortningen inte skulle ha någon effekt på företagets kostnader, vilket kan bero på varierande ekonomiska förutsättningar bland företagen. Den dominerande åsikten är dock att arbetstidsförkortning skulle leda till allvarliga kostnadsökningar och långsiktig ekonomisk motgång.

DELFRÅGAN:

Om arbetstidsförkortning (35 timmar per vecka) skulle lagstadgas, hur bedömer du att det skulle påverka din verksamhet?

Effekt på företagets kostnader.

"Skulle behöva anställa mer och det är alltid en fast kostnad per anställd"

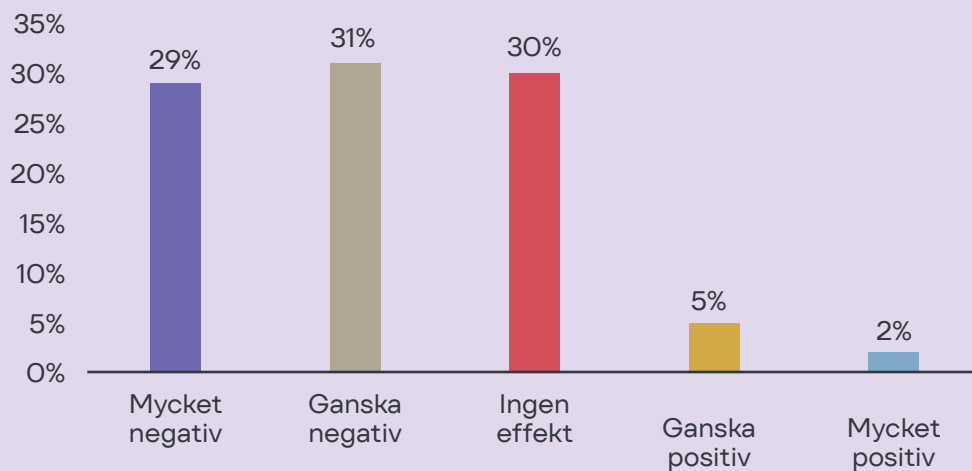
"Skulle förlora hela bolagets marginal."

"Vi har ingen täckning för dom merkostnader detta medför."

"Våra investeringar kräver ett viss antal timmar beläggning för att betala sig."

Företagen förväntar sig minskad produktivitet, trots viss optimism kring hälsa.

Effekt på företagets produktivitet

60 % tror att arbetstidsförkortning skulle påverka produktiviteten negativt, medan 7 % tror att produktiviteten skulle påverkas positivt. 30 % förväntar sig ingen effekt.

Produktivitet är ett område där det finns något större neutralitet för arbetstidsförkortningens påverkan med 30 % som tror att effekten skulle vara oförändrad, vilket är en betydligt större andel än vid effekterna för produktion och kostnader. Detta kan indikera att företag som är mer teknik- och automatiseringsfokuserade förlitar sig på andra faktorer än arbetskraftens tid för att behålla eller öka sin produktivitet. Vissa företag framför att ökad återhämtning och mer ledig tid kan leda till att de anställda blir friskare och mår bättre, vilket på sikt kan påverka deras arbete i positiv riktning. Det nämns dock att denna effekt inte nödvändigtvis kompenserar för förlorad arbetstid, många är även skeptiska till huruvida dessa positiva effekter verkligen blir långvariga. Trots detta överväger de negativa bedömningarna starkt vilket indikerar att en större andel företag förväntar sig minskad produktivitet och effektivitet hos sina anställda. Exempelvis pekar vissa respondenter på att arbetstidsförkortning skulle leda till mer overtid, vilket skulle öka stressnivån och i sin tur påverka produktiviteten negativt. Automation och teknisk utveckling nämns som nödvändiga lösningar, men dessa kräver samtidigt betydande investeringar.

DELFRÅGAN:

Om arbetstidsförkortning (35 timmar per vecka) skulle lagstadgas, hur bedömer du att det skulle påverka din verksamhet?

Effekt på företagets produktivitet.

"Vi skulle tvingas till mer övertid alternativt högre nivå av stress."

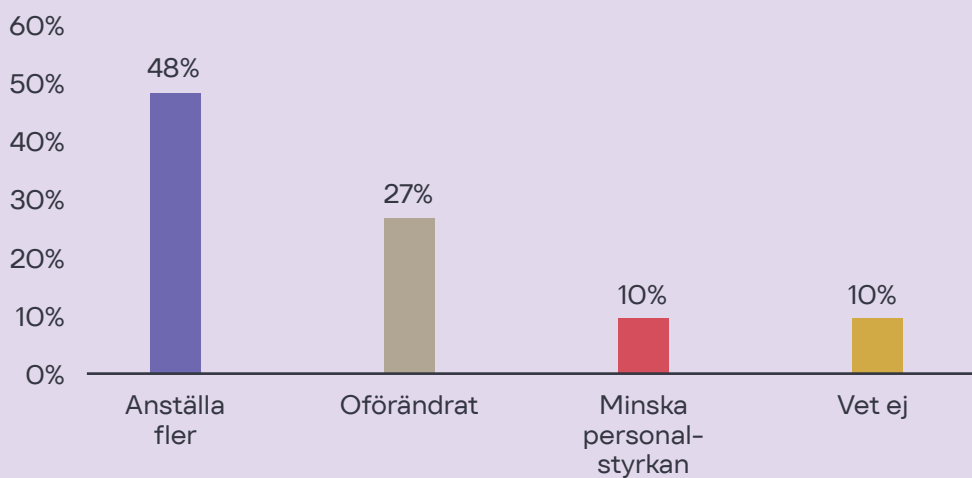
"Samma kostnader med minskad effektivitet."

"En kort tid i början kan troligtvis produktiviteten stiga något, men det bedömer vi upphör en kort tid efter införandet. Efter en kort tid tror vi att produktiviteten blir lika per timme av arbetstiden som innan arbetstidsförkortningen."

"Maskinutnyttjandegraden skulle minska drastiskt."

Arbetstidsförkortning kan öka personalbehovet och driva på automation – risk för kostnadsökningar och outsourcing.

Effekt på personalstyrkans storlek

48 % tror att de skulle behöva anställa fler om arbetstidsförkortningen skulle införas, medan 31 % förväntar sig att deras personalstyrka skulle vara oförändrad. 10 % förutser en minskning av personalstyrkan.

Nästan hälften av företagen uppger att arbetstidsförkortning sannolikt skulle leda till ett ökat behov av personal, särskilt för företag inom produktion, tekniska tjänster, och där kundkontakt är viktig. Detta är förmodligen en faktor som kan ligga till grund för de förväntade kostnadsökningarna som rapporterats i tidigare områden. Detta kan också hänga samman med den negativa synen på produktivitet, där fler anställningar blir nödvändiga för att kompensera för arbetstidsminskningens påverkan på produktionen. Samtidigt har en av tio angett att de kommer behöva minska personalstyrkan. Här har flera respondenter beskrivit att de skulle behöva satsa på att automatisera eller/och förflytta produktionen till andra länder där det finns en högre produktivitet, för att bli mer kostnadseffektiva.

Vi får troligen lägga mer produktion i andra länder."

DELFRÅGAN:

Om arbetstidsförkortning (35 timmar per vecka) skulle lagstadgas, hur bedömer du att det skulle påverka din verksamhet?

Effekt på personalstyrkans storlek.

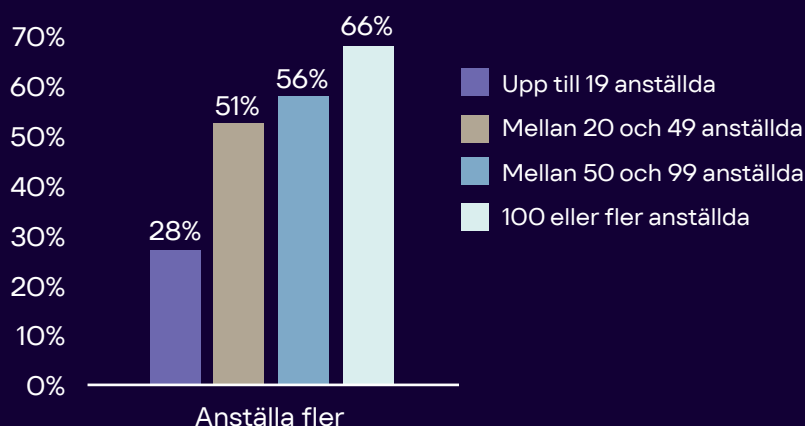
"Det är redan svårt att finna kvalificerad personal. Sannolikt kommer vi att utvärdera en etablering utomlands tidigare än vi planerat."

"Svårt att hitta personal att öka upp med. Befintlig personal kommer att få arbeta mer övertid under vår högsäsong."

Behovet att anställa fler är dubbelt så stort hos större företag än hos mindre

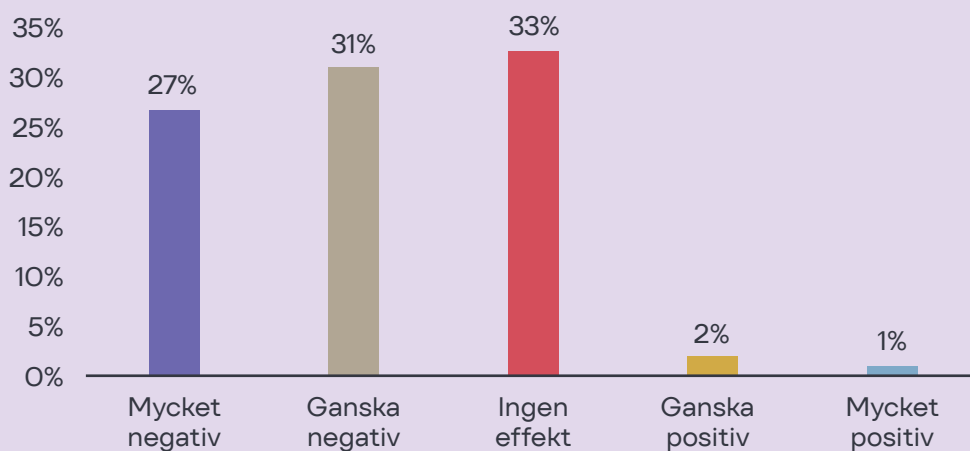
Behovet att anställa fler vid arbetstidsförkortning är dubbelt så stort för företag med 100 eller fler anställda jämfört med företag med upp till 19 anställda. Bland de företag med upp till 19 anställda skulle istället hälften lämna personalstyrkan oförändrad.

Effekt på personalstyrkans storlek

Varierad påverkan på schemaläggning: Flexibla företag kan klara omställningen, men risk för ökade kostnader kvarstår

Effekt för företagets schemaläggning

58% av företagen tror att arbetstidsförkortning skulle ge en negativ effekt på schemaläggningen. 33 % tror att arbetstidsförkortningen inte skulle ha någon effekt på schemaläggningen, medan bara 3 % förväntar sig en positiv förändring.

Schemaläggning verkar vara ett mer varierat område sett till operativa faktorer på företagsnivå, vilket skiljer detta från t.ex. den konsekvent negativa responsen inom produktion och kostnader. Den jämförbara fördelningen i respondenter som bedömer att schemaläggningen skulle påverkas "ganska negativt" och "ingen effekt" är framträdande i jämförelse med övriga kategorier. Detta speglar en viss obalans mellan företag, där de med mer flexibla scheman och arbetstider kanske kan hantera förändringen utan starka negativa konsekvenser, medan andra företag får en ökad administrativ börda, behov av fler skift och ökade krav på flexibilitet och automation. Företag med omfattande kundkontakt uppger att de kommer att få det extra svårt att anpassa sig till de nya förutsättningarna. Flera respondenter har också angett att även detta område kan medföra högre kostnader då schemaläggning blir mer arbetskrävande, samt att det uppstår ytterligare kostnader för att kunna bemanna verksamheten.

DELFRÅGAN:

Om arbetstidsförkortning (35 timmar per vecka) skulle lagstadgas, hur bedömer du att det skulle påverka din verksamhet?

Effekt på företagets schemaläggning.

"Vi kommer i så fall behöva se över våra scheman och anpassa dem och det är ett stort jobb eftersom vi har verksamhet dygnet runt."

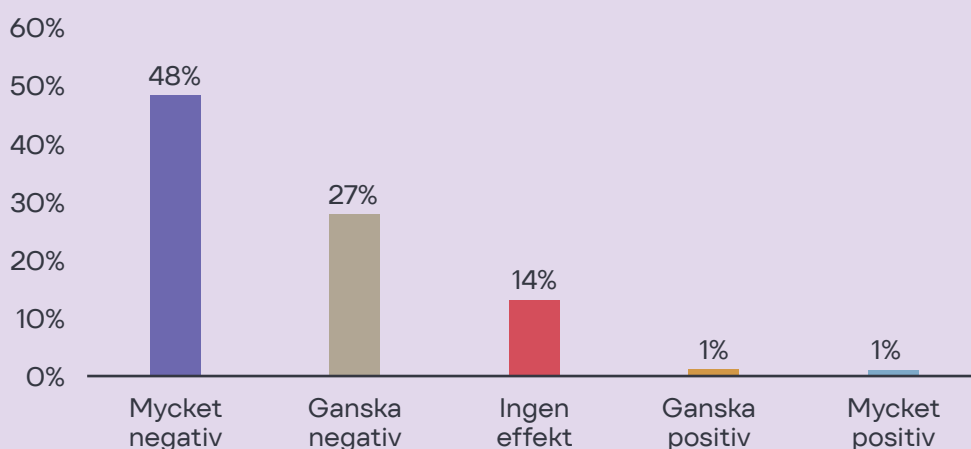
"Ganska troligt att vi kommer införa 2-skift för att få beläggning som bär investeringarna."

"Att förkorta dagarna kommer göra att vi behöver lappa över på ett annat sätt, våra kunder har en förväntan på öppettider och därmed att man som företag ska vara tillgänglig. Ska man minska timmar per dag kommer personal behöva gå om varandra vilket minskar produktivitet och dubblar kostnader under överlämningsstid."

"Vi och våra anställda önskar inte skiftarbete."

Företagens internationella konkurrenskraft hotas: Högre kostnader och risk för utflyttning oroar företag.

Effekt för företagets internationella konkurrenskraft

75 % av företagen bedömer att arbetstidsförkortning skulle leda till en minskad konkurrenskraft. 14 % tror att förkortningen inte skulle påverka konkurrenskraften, medan bara 2 % ser att arbetstidsförkortningen skulle bidra med en positiv effekt.

Den internationella konkurrenskraften är också ett område som visat sig vara känsligt för de konsekvenser som arbetstidsförkortning kan medföra. Företag som verkar på en internationell arena svarar att de redan idag upplever stor prispress från låglöneländer, och de med verksamhet i flera länder gör tydligt att den svenska verksamheten alltid jämförs med deras anläggningar i andra länder. Flera förutspår en ökning av lönekostnaderna med ungefär 10–15 %, vilket direkt skulle påverka både produktpriser och lönsamhet negativt. De ser detta som ett stort problem, framför allt då konkurrenter i lågkostnadsländer arbetar längre och till lägre kostnad. Huvudproblemen är att kortare arbetstid kommer att driva upp kostnaderna utan motsvarande produktivitetsförbättring, vilket gör det svårare att konkurrera på den globala marknaden. Detta kan i sin tur leda till förlorade marknadsandelar, outsourcing av produktion, och i värsta fall företagsutflyttning eller nedläggning.

DELFRÅGAN:

Om arbetstidsförkortning (35 timmar per vecka) skulle lagstadgas, hur bedömer du att det skulle påverka din verksamhet?

Effekt på företagets internationella konkurrenskraft.

"Vi verkar på en internationellt konkurrensutsatt marknad, där företag i Asien och USA/Amerika har bättre förutsättningar för produktiviteten och möjlighet att jobba fler timmar."

"Vi verkar både inom koncern och utanför på en global marknad. Skulle öka lönekostnaderna med 10–12 %"

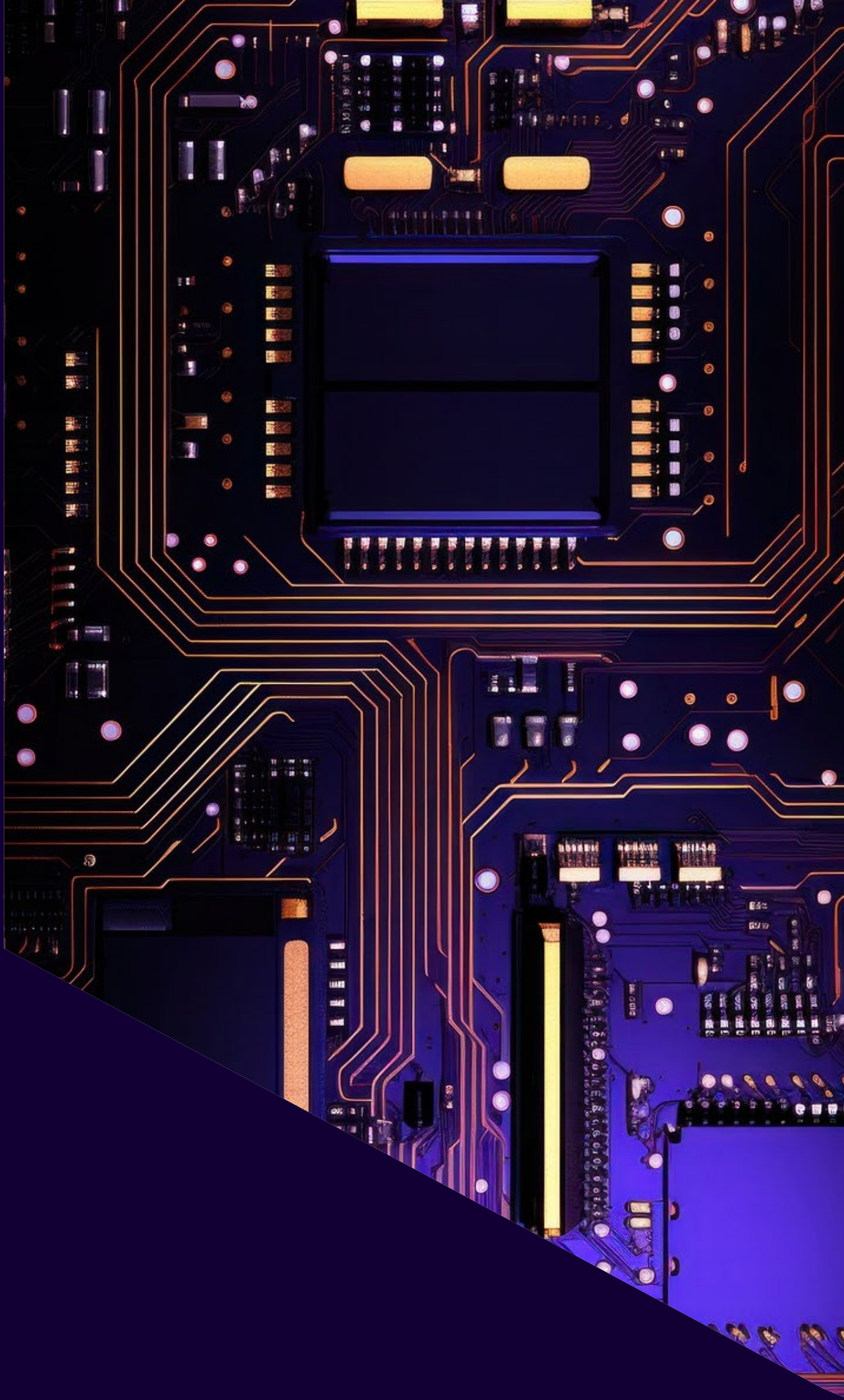
"Förödande och resulterar troligtvis i att produktionen flyttas till lågkostnadsland."

"Vi har produktion i både Polen och Sverige och våra ägare i Kina benchmarkar så klart de två sajterna."

Hur Teknikföretagens medlemmar tror att arbetstidsförkortning skulle påverka deras verksamheter

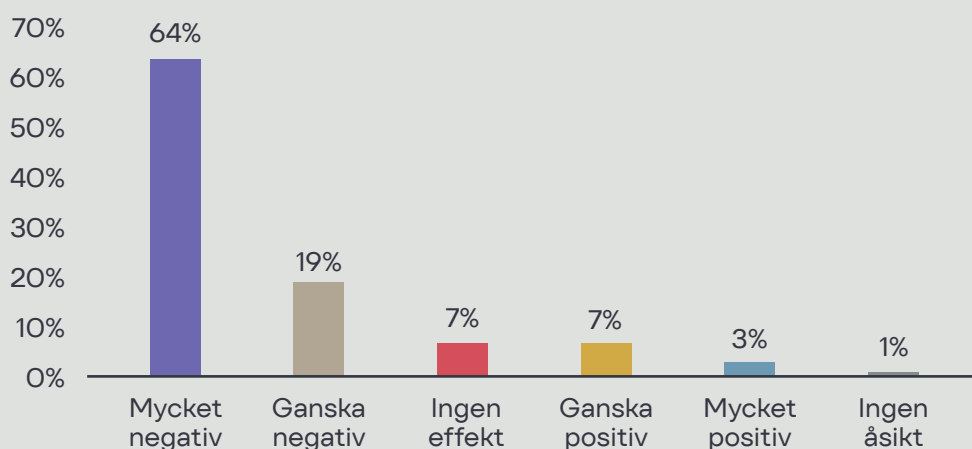
Tre sammanfattande punkter:

- **Ökade kostnader och påverkan på produktion**
- **Minskad produktivitet och risk för stress**
- **Försämrade internationell konkurrenskraft**

Företagen uppvisar en övervägande negativ inställning till förslaget om lagstadgad arbetstidsförkortning.

Hur känner du inför förslaget om lagstadgad arbetstidsförkortning?

Totalt har 83 % en negativ inställning medan 10 % har en positiv inställning. 7 % är neutrala, och bara 1 % har ingen åsikt.

En övervägande majoritet av respondenterna har en negativ inställning till förslaget om lagstadgad arbetstidsförkortning. Företagen uttrycker över lag stark oro för konsekvenserna av lagstadgad arbetstidsförkortning, framförallt relaterat till ökade kostnader, minskad konkurrenskraft och svårare arbetsförhållanden. Det är tydligt att företagen vill att sådana frågor fortsatt regleras genom kollektivavtal snarare än genom lagstiftning, och många anser att förkortad arbetstid kommer att skapa fler problem än lösningar både för arbetsgivare och anställda.

ÖPPEN FRÅGA:

Hur känner du inför förslaget om lagstadgad arbetstidsförkortning?

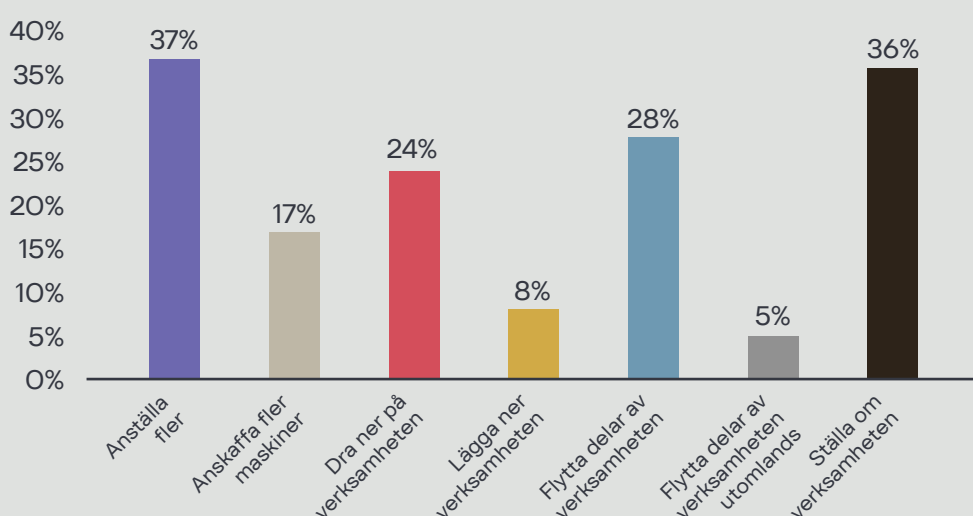
"Förstår inte hur de ska gå till för oss som arbetar mycket på timme, är de slutkunden som ska betala för alla förluster?"

"Hur ska vi ha råd att vara konkurrenskraftiga?!"

"Jag föredrar flexibilitet. Vi har några som jobbar lite mindre. Det är bättre att lösa arbetstiden ute på arbetsplatserna och hitta individuella lösningar."

Om lagstadgad arbetstidsförkortning blir verklighet behöver jag...

Om lagstadgad arbetstidsförkortning blir verklighet behöver jag...

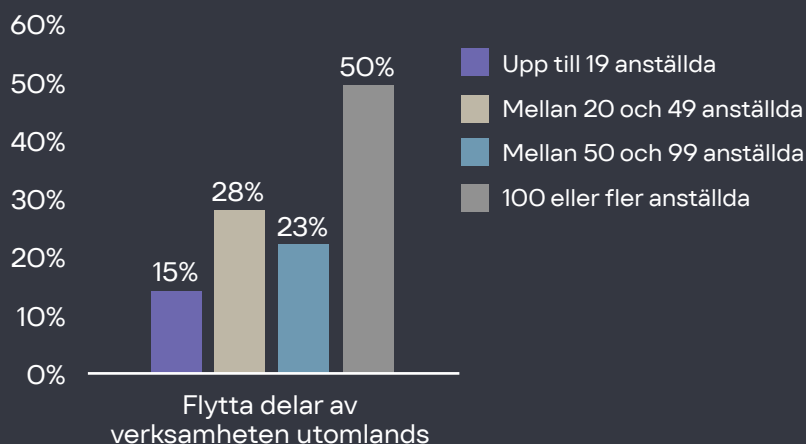
37% av företagen har angett att de skulle behöva anställa fler ifall arbetstidsförkortning skulle införas. 36% uttrycker behov om att isåfall behöva ställa om verksamheten och 32% skulle behöva dra ner eller lägga ned verksamheten samt flytta delar eller hela verksamheten utomlands (33%).

De två mest uttalade reaktionerna – behovet att anställa fler (37 %) och ställa om verksamheten (36 %) – pekar på att företagen förväntar sig både ökade kostnader och organisatoriska förändringar. Samtidigt signalerar den höga andelen företag som överväger att flytta- eller dra ned på/lägga ned verksamheten att lagstadgad arbetstidsförkortning med bibehållen lön kraftigt försämrar möjligheten att ha tillverkningsindustri i Sverige.

Hälften av alla större företag ser behov att flytta verksamheten utomlands

”Hälften av alla företag med 100 eller fler anställda uppger att de skulle behöva flytta delar av verksamheten utomlands om lagstadgad arbetstidsförkortning skulle bli verklighet.

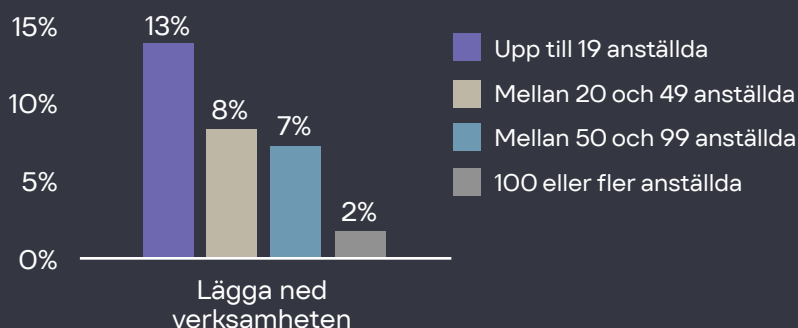
Om lagstadgad arbetstidsförkortning med bibehållen lön blir verklighet behöver jag...

Mindre företag hotas i större grad av nedläggning av verksamhet

”13 % av företag med upp till 19 anställda anger att de kommer behöva lägga ned sin verksamhet om arbetstidsförkortning blir verklighet. De större företagen är mindre känsliga för just nedläggning då endast 2 % av de företagen med 100 eller fler anställda uppgett detta”.

Om lagstadgad arbetstidsförkortning med bibehållen lön blir verklighet behöver jag...

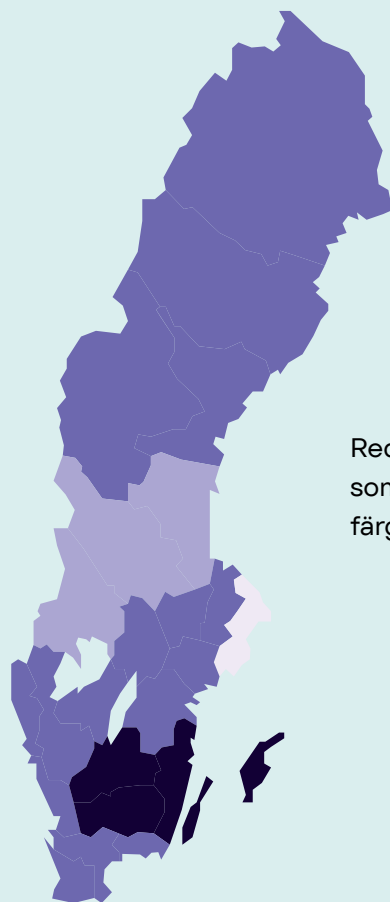
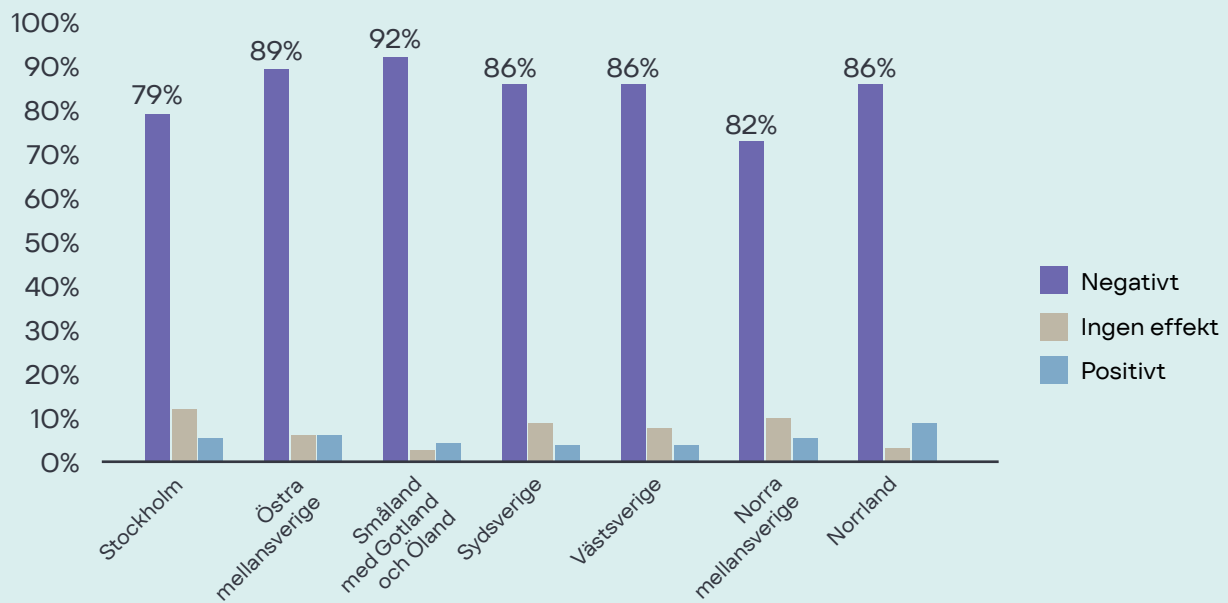

APPENDIX

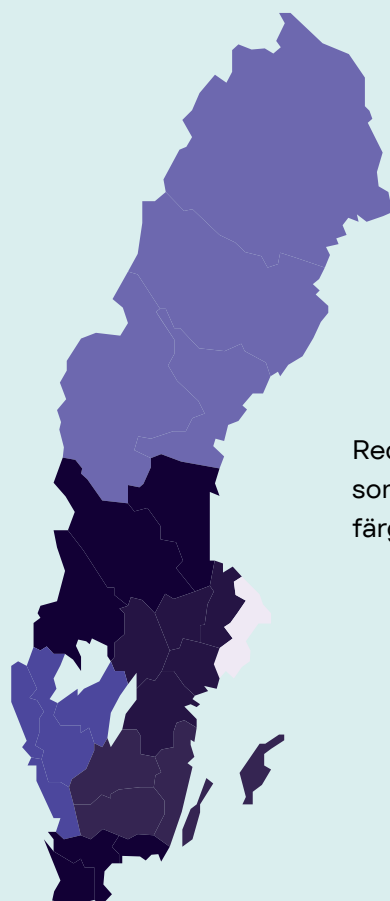
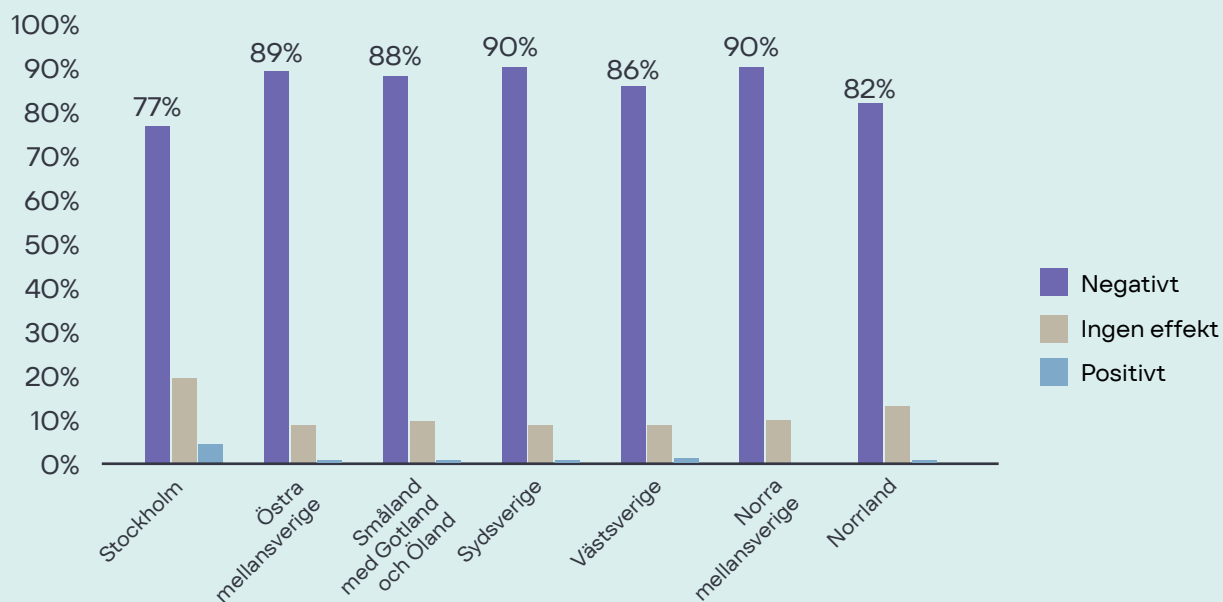
Nedbrytningar på regionsnivå

Effekt på företagets produktion

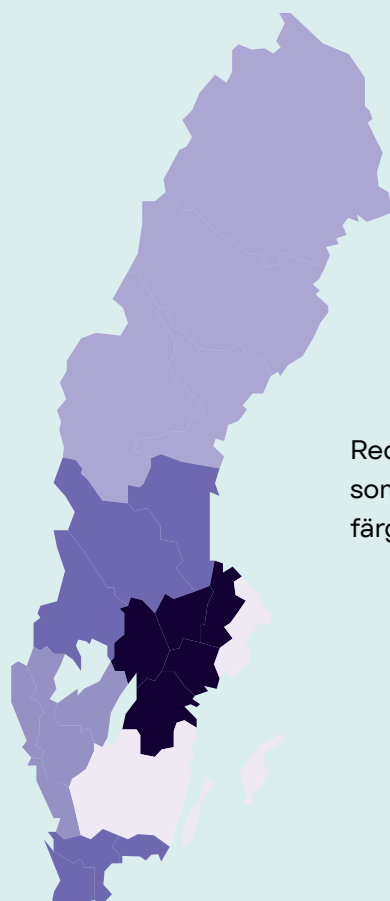
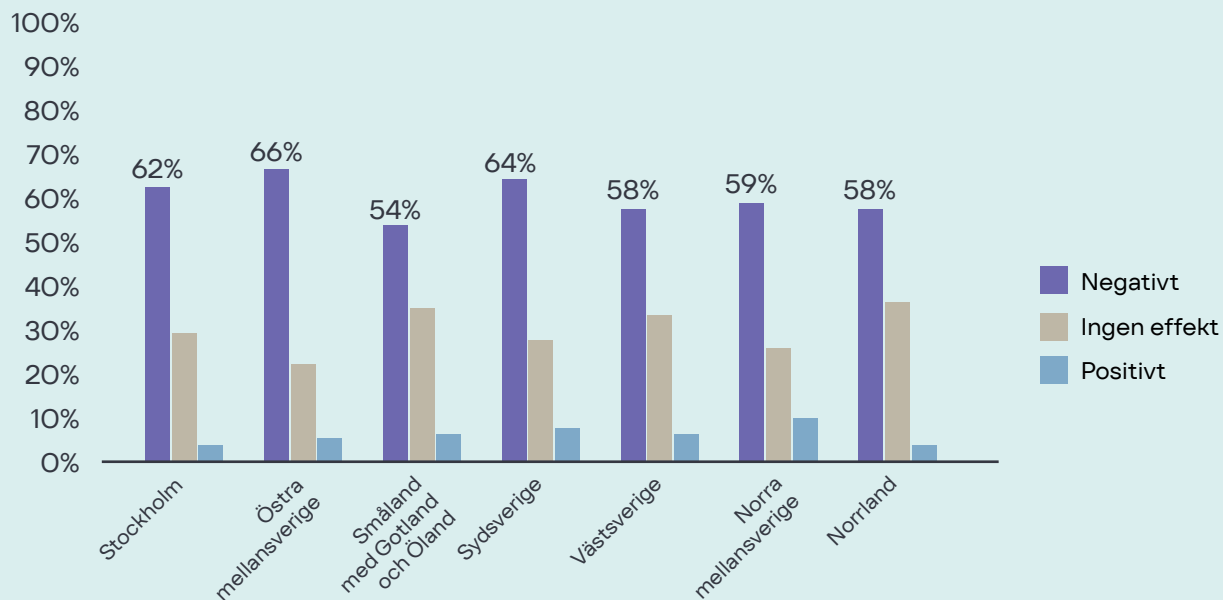
Redovisat är skillnaden i andelen som svarat negativt, där mörkare färger indikerar en högre andel.

Effekt på företagets kostnader

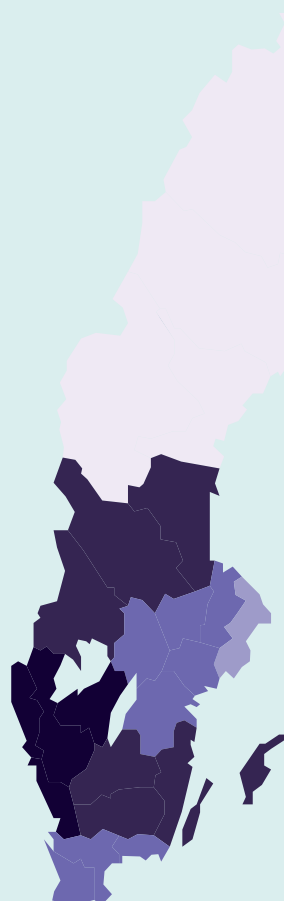
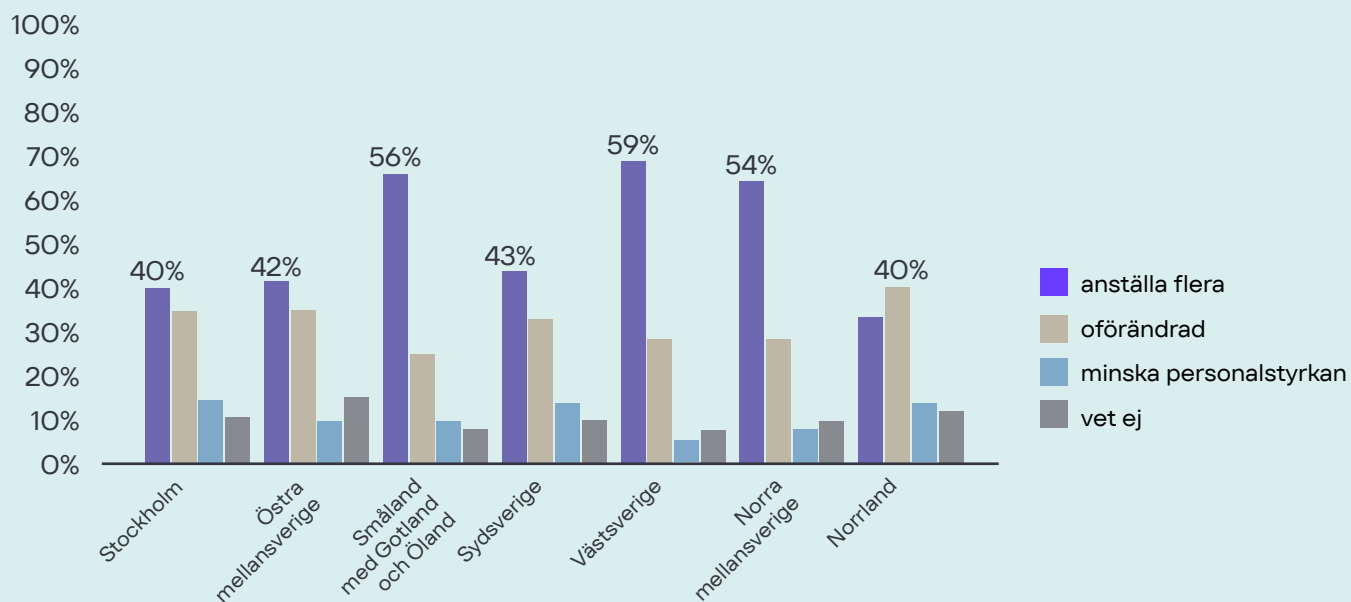
Redovisat är skillnaden i andelen som svarat negativt, där mörkare färger indikerar en högre andel.

Effekt på företagets produktivitet

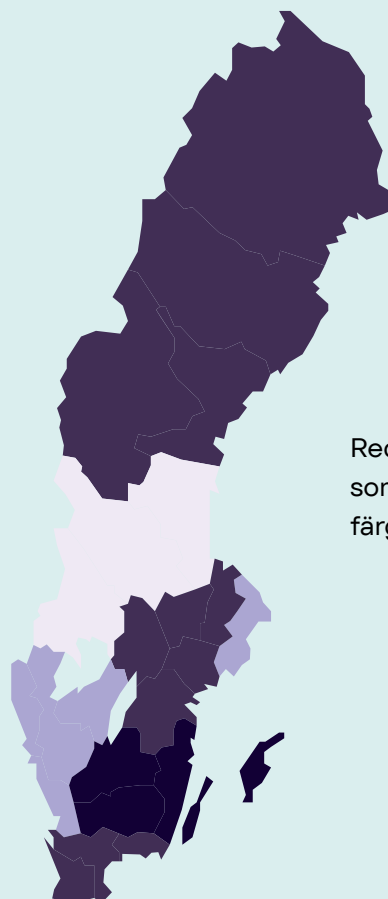
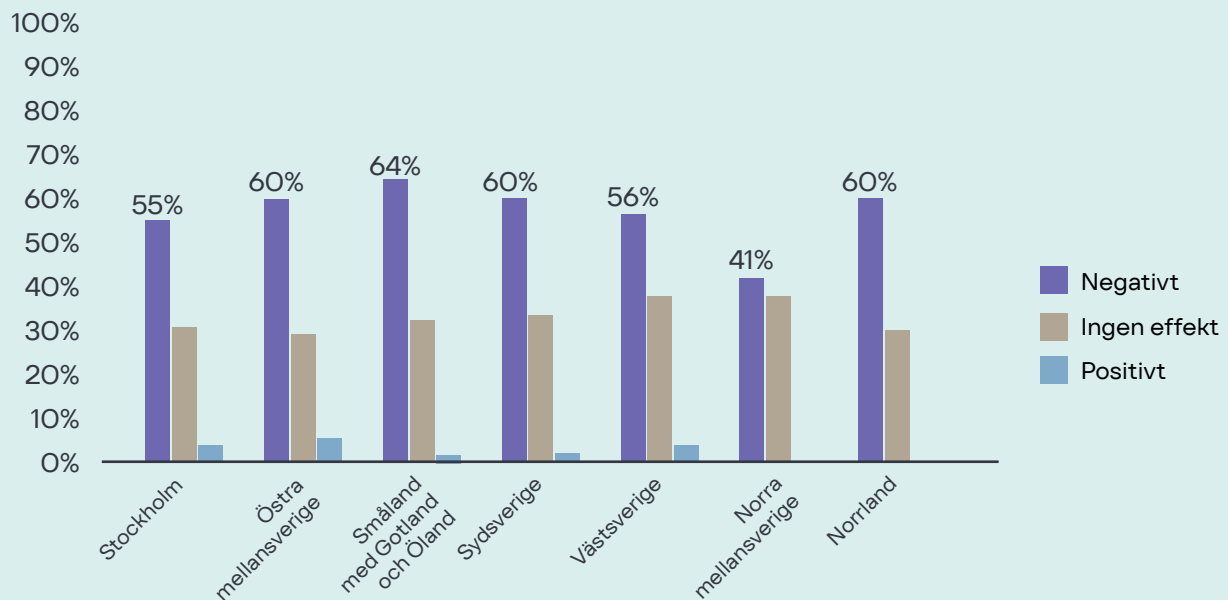
Redovisat är skillnaden i andelen som svarat negativt, där mörkare färger indikerar en högre andel.

Effekt på personalstyrkans storlek

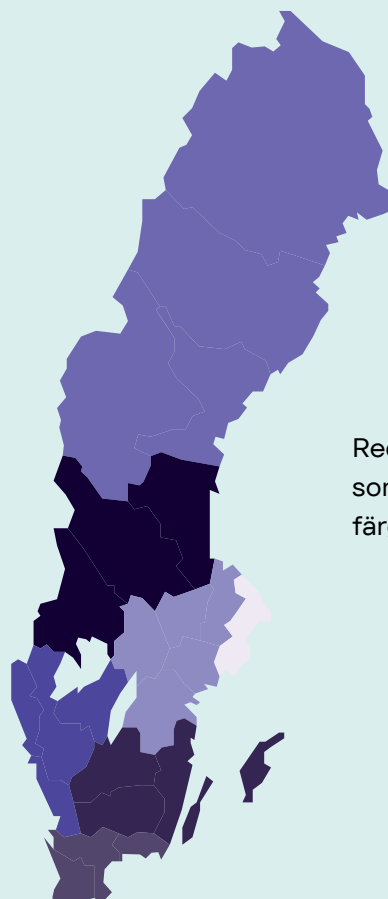
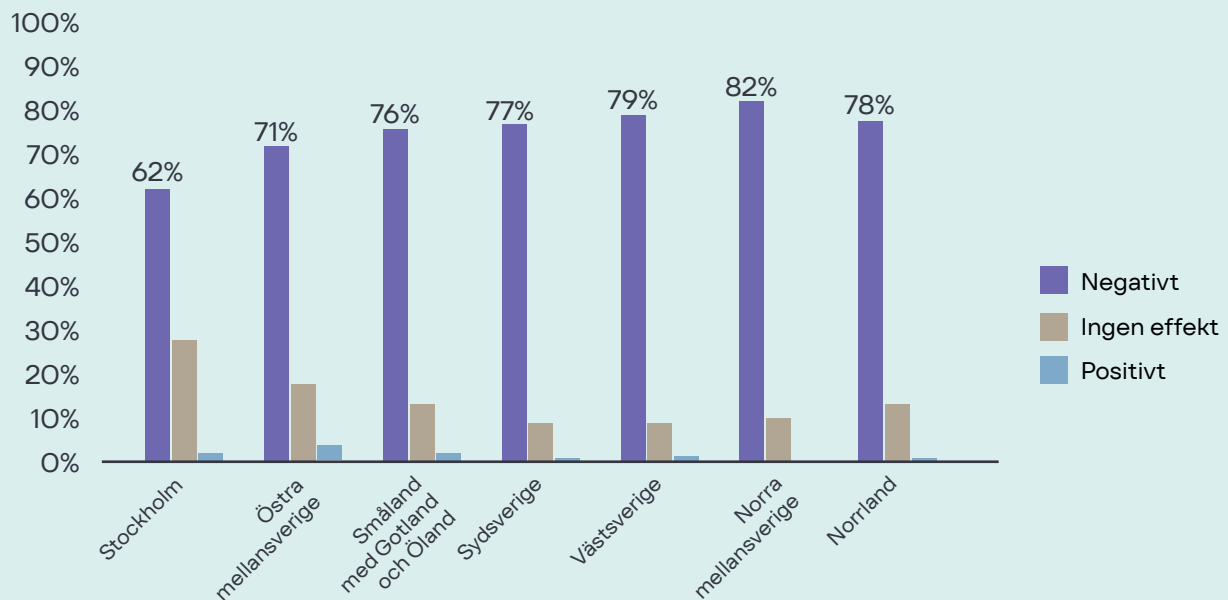
Redovisat är skillnaden i andelen som svarat att de behöver anställa fler, där mörkare färger indikerar en högre andel.

Effekt på företagets schemaläggning

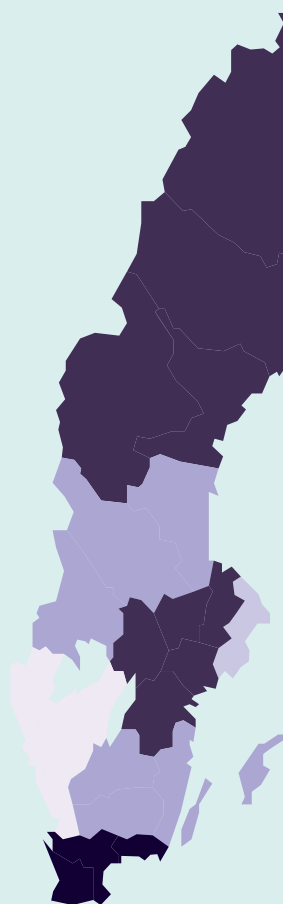
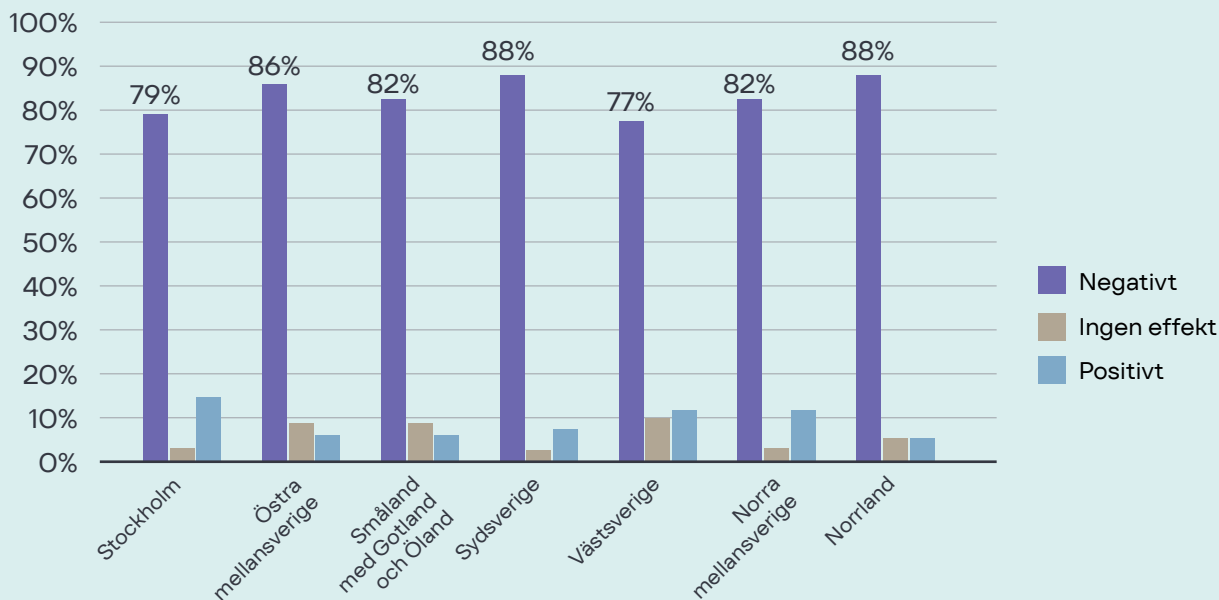
Redovisat är skillnaden i andelen som svarat negativt, där mörkare färger indikerar en högre andel.

Effekt på företagets internationella konkurenskraft

Redovisat är skillnaden i andelen som svarat negativt, där mörkare färger indikerar en högre andel.

Inställning till förslaget om lagstadgad arbetstidsförkortning

Redovisat är skillnaden i andelen som svarat negativt, där mörkare färger indikerar en högre andel.

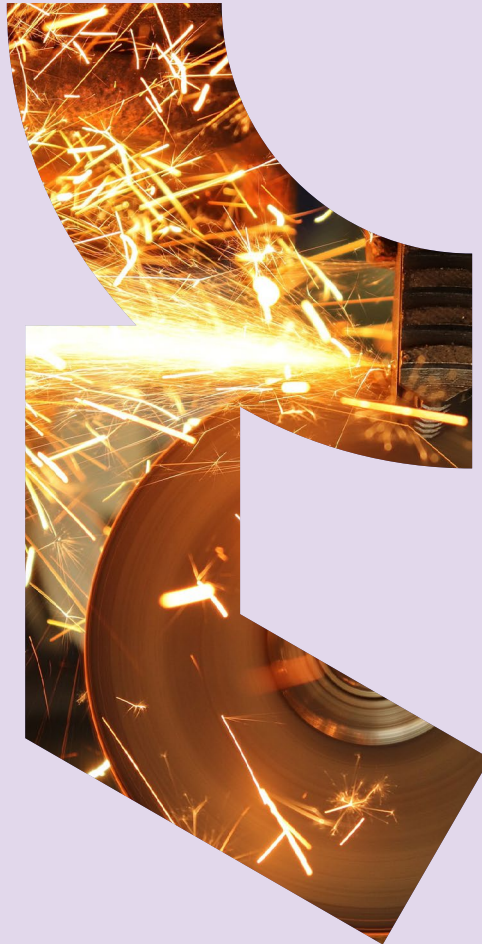
*Graferna=Svarsalternativen Mycket negativ/Ganska negativ är sammanslagna till Negativ. Svarsalternativen Mycket positiv/Ganska positiv är sammanslagna till Positiv.

Antal intervjuer regionsnivå:

Stockholm	47
Östra mellansverige	83
Småland med Gotland och Öland	89
Sydsverige	81
Västsverige	108
Norra mellansverige	39
Norrland	50

Antal intervjuer antal anställda:

Upp till 19 anställda	142
Mellan 20 och 49 anställda	146
Mellan 50 och 99 anställda	107
100 eller fler anställda	102

Teknikföretagens 4500 medlemsföretag står för en tredjedel av Sveriges export och över en miljon jobb. Vår uppgift är att stärka våra medlemmars konkurrenskraft och driva den hållbara utvecklingen framåt. Tillsammans med företag över hela landet formar vi teknikbranschens framtid – för vi är tekniksverige.

www.teknikforetagen.se